

Ο «μικρόκοσμος» των εκτρώσεων και η αντιστροφή της πραγματικότητας

/ [Γνώμες](#)

Δρος Ίωάννη Μπέκου

Είδικοῦ Ἐπιστήμονα στό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Παρά τίς συνεχεῖς διαψεύσεις ἀπό τίς ἐξελίξεις τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, ὁ ἄνθρωπος συνεχίζει νά πιστεύει ὅτι εἶναι «ἄνθρωπος τῆς προόδου», ἱκανός νά διακρίνει τήν ἀλήθεια ἀπό τό ψέμα, τή ζωή ἀπό τόν θάνατο, τόν σεβασμό τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν παραβίασή τους, τήν ἐλευθερία ἀπό τόν αὐταρχισμό. Αὕτῃ ἡ πίστη στόν ἄνθρωπο εἶναι ἰδιαίτερα ἔντονη στίς μέρες μας μέσα σέ ἕνα κλίμα ἐπιστημονικῆς καί τεχνολογικῆς προόδου, μία πίστη πού συνοδεύεται ἀπό αὐξημένες προσδοκίες γιά τίς ἀνθρώπινες ὑποθέσεις. Ἀλλά οἱ μεγάλες προσδοκίες ὁδηγοῦν καί σέ ἐκκωφαντικές διαψεύσεις, ὅπως συμβαίνει καί

στην εποχή μας, μία εποχή γενικευμένης κρίσης.

Έτσι, όμως, έχουν τά πράγματα μέ τόν άνθρωπο, κάτι πού μᾶς τό ἐπιβεβαιώνει καί ἡ βιβλική ἱστορία. Ὁ Ἀδάμ καί ἡ Εὐά εἶχαν ὅλες τίς προϋποθέσεις γιά νά κάνουν ἐπιλογές, πού θά συνέβαλλαν στή ζωή κι ὄχι στον θάνατο, ἀλλά ἐκεῖνοι προέκριναν τόν θάνατο τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ζωή τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἦταν γεμάτη συμβάντα πού μαρτυροῦσαν τόν ἐρχομό τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ὅταν καλοῦνται ἀπό τόν Διδάσκαλό τους νά προσέχουν ἀπό τήν ψεύτικη διδασκαλία τῶν Φαρισαίων καί τῶν Σαδδουκαίων, ἐκεῖνοι νομίζουν ὅτι τούς μιλάει γιά τήν ὑλική τροφή καί τή βιολογική τους ἐπιβίωση. Ὁ Ἰσραηλιτικός λαός εἶχε ὅλα ἐκεῖνα τά «σημεῖα», εἶχε ἐμπειρία ὅλων ἐκείνων τῶν συμβάντων, πού θά τοῦ ἐπέτρεπαν νά ἀναγνωρίσει τόν Μεσσία καί νά τόν ἀκολουθήσει, ἀλλά τελικά ἐπέλεξε νά Τόν σκοτώσει μέ σταυρικό θάνατο. Ὁ Χριστός θά πεθάνει καί θά ἀναστηθεῖ, τό ἀνθρώπινο γένος θά λάβει τή δωρεά τῆς νίκης τῆς ζωῆς πάνω στόν θάνατο καί ὁ ἄνθρωπος θά συνεχίζει πεισματικά νά ἐπιλέγει τόν θάνατο καί τήν πρόκλησή του, ἐνῶ θά πιστεύει ὅτι μέ τόν τρόπο αὐτό ὑπηρετεῖ τή ζωή. Ἐνῶ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ πού πεθαίνει γιά νά σωθοῦν ὅλοι ἄνθρωποι ἀπό τή φθορά καί τόν θάνατο εἶναι ἤδη παροῦσα στόν κόσμο αὐτό καί ὁ Θεός θά συνεχίζει νά καλεῖ τούς ἀνθρώπους μέσα στήν καθημερινότητά τους νά γίνουν πολῖτες τῆς Βασιλείας Του, ὁ ἄνθρωπος θά κλείνεται στόν μικρόκοσμό του, διαφυλάσσοντάς τον μέ τήν ἄσκησι βίας καί τήν πρόκλησι πόνου καί θανάτου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα μίας τέτοιας τάξης πραγμάτων ἀποτελοῦν οἱ ἐκτρώσεις, δηλαδή ἡ ἐλεύθερη ἐπιλογή ἀνθρώπων νά προκαλέσουν θάνατο σέ ἕνα ἔμβρυο πού ἐπείγεται νά γεννηθεῖ, νά ζήσει στόν κόσμο αὐτό, νά ἀσκηθεῖ στήν ἀγάπη καί τή θυσία καί νά ἔχει τήν εὐκαιρία νά εἰσέλθει στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Γιά νά τό ποῦμε λίγο διαφορετικά, οἱ ἐκτρώσεις προδίδουν τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐρμηνεύει καί ἀντιμετωπίζει κάθε «μικρό» καί κάθε «μεγάλο» συμβάν τῆς προσωπικῆς ἢ συλλογικῆς του ἱστορίας.

Πιο συγκεκριμένα, πρῶτον, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐπιλέγει νά ὑποτιμήσει τή σημασία τοῦ συμβάντος τῆς σύλληψης τοῦ ἐμβρύου ἀπό φόβο γιά τίς ἀλλαγές πού θά ἐπιφέρει στόν ἔλεγχο τῆς καθημερινότητάς του. Αὐτός ὁ ἔλεγχος ἐξασφαλίζεται μέ τόν κατακερματισμό τῆς ἱστορίας τοῦ νέου ἀνθρώπου πού ἀναμένεται νά γεννηθεῖ σέ μέρες, ἐβδομάδες, μῆνες καί στάδια ἀνάπτυξης. Ἐτσι, ἀντί τό συμβάν τῆς σύλληψης τοῦ ἐμβρύου νά δίδει νόημα στίς μέρες, στίς ἐβδομάδες καί στούς μῆνες πού θά ἀκολουθήσουν, συμβαίνει τό ἀντίθετο. Οἱ μέρες, οἱ ἐβδομάδες καί οἱ μῆνες πού ἀκολουθοῦν τή σύλληψη, θά καθορίσουν τή σημασία, τίς δυνατότητες, τήν προοπτική καί τό μέλλον τοῦ ἐμβρύου!

Στόν ἀντίποδα αὐτῆς τῆς προσέγγισης, ἡ ἀναγνώρισι τῆς σημασίας τοῦ

συμβάντος τῆς σύλληψης καί τῶν δυνατοτήτων της, μία ἀναγνώριση βαθιά χριστιανική – τό ἔμβρυο φέρει τό κατ' εἰκόνα, ἀποτελεῖ θέλημα Θεοῦ καί ἐκπληρώνει τήν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ νά μπορούν συνεχῶς, ὅλο καί περισσότεροι, νέοι ἄνθρωποι νά γίνουν πολίτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ – ἀκυρώνει τέτοιες ἀξιώσεις. Ἡ ἀναγνώριση τῆς σημασίας τοῦ συμβάντος τῆς σύλληψης σημαίνει τήν ἀπροϋπόθετη ὑποδοχή τοῦ ἄλλου, τοῦ νέου ἀνθρώπου, πού ἀναμένεται νά γεννηθεῖ. Καί δεύτερον, δημιουργεῖ ἕνα «μικρόκοσμο» γιά τή λήψη τῶν ἀποφάσεων του. Ἡ σύλληψη τοῦ ἐμβρύου καί ἡ συζήτηση γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ συμβάντος ἐγκλωβίζεται σέ ἕναν ἐπαγγελματικό χῶρο, τόν χῶρο τῆς κλινικῆς, μέ τή συμμετοχή ὅσο γίνεται λιγότερων ἀνθρώπων, δηλαδή τοῦ γιατροῦ καί τῆς ἐγκύου καί μέ ὅσο γίνεται πιά ἀπογυμνωμένες ἀπό νοήματα ἔννοιες, πού καταλήγουν νά ἀποτελοῦν ἀπλά και μόνο ἔννοιες τῶν βιοϊατρικῶν ἐπιστημῶν. Ἔτσι, ἐπιτυγχάνεται ἕνας ἰδιαίτερος ἀποκλεισμός ἀπό τήν εὐρύτερη πραγματικότητα καί διαμορφώνεται ἕνας «μικρόκοσμος» πού ἀποκλείει ἄλλα, διαφορετικά νοήματα γιά τόν χαρακτήρα τοῦ ἐμβρύου καί τίς δυνατότητές του νά ζήσει τή ζωή, πού τό ἴδιο τό ἔμβρυο ἐπείγεται νά ζήσει. Ἀκόμη περισσότερο, ἡ ἀπόσυρση σέ ἕναν τέτοιο «μικρόκοσμο» ἀποκλείει τήν παρουσία τῆς ἀνθρώπινης κοινότητας, τήν παρουσία τῶν ἄλλων, τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Θεοῦ καί τελικά ὁδηγεῖ σέ φαντασιακές πεποιθήσεις πού ταυτίζονται μέ τό ψέμα κι ὄχι τήν ἀλήθεια γιά τον ἄνθρωπο.

Αἰῶνες, λοιπόν, πρίν οἱ βιολόγοι, οἱ γενετιστές και οἱ γιατροί ξεκινήσουν τή συζήτηση γιά τό πότε ἔχουμε τήν ἑναρξη τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, πότε μορφοποιεῖται τό ἔμβρυο, πότε ἀναπτύσσεται και φθάνει σέ ἕνα στάδιο ἐξέλιξης πού τό καθιστᾷ ἄνθρωπο με δικαιώματα, ἡ χριστιανική παράδοση ἔκανε σαφές ὅτι ἡ πραγματική μορφή στόν ἄνθρωπο, αὐτή πού τόν μεταβάλλει ἀπό κάτι χωρίς μορφή σέ πρόσωπο γνωστό στόν Θεό, δίνεται κατά τό Βάπτισμα, κι ὄχι ἀπό τή βιολογία τοῦ σώματος καί τά στάδια ἀνάπτυξης τοῦ ἐμβρύου. Τότε, κατά τόν ἅγιο Νικόλαο Καβάσιλα ὁ ἄνθρωπος ἀποκτάει μορφή κι ἀναγνωρίζεται ἀπό τόν Θεό, ὄντας πρίν ἄμορφος, ἀγνώριστος. Γιά τόν λόγο αὐτό «τό Βάπτισμα εἶναι ἡ κατά Χριστόν γέννησή μας».

Ἀλλά στήν Ἐκκλησία καί ἡ φυσική συγγένεια τῆς ἐγκύου μέ τό ἔμβρυο πού θεωρεῖται ὅτι τῆς δίνει δικαιώματα κυριαρχίας πάνω στή ζωή τοῦ ἐμβρύου, δέν ἀποτελεῖ τή μόνη δυνατότητα. Κι αὐτό γιατί ἡ συγγένεια αἵματος ἀναμένεται νά συγκριθεῖ μέ μία ὑπέρτερη συγγένεια, τήν κατά χάριν υἱοθεσία μέ το μυστήριό τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Σύμφωνα πάλι μέ τόν ἅγιο Νικόλαο Καβάσιλα, «ἡ συγγένεια μέ τόν Θεό εἶναι στενότερη και μεγαλύτερη καί ἀπό τή φυσική συγγένεια» καί «ὅσοι ἀναγεννήθηκαν πνευματικά εἶναι περισσότερο παιδιά τοῦ Θεοῦ παρά τῶν γονέων τους».

Τέλος, πολύ πρίν ἡ Εὐρώπη ἀρχίσει νά μιλάει γιά τήν προσωπική ἐλευθερία τοῦ

άνθρώπου κατά ένα έκκοσμικευμένο τρόπο χρησιμοποιώντας τη γλώσσα τών δικαιωμάτων, ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος για να λυτρώσει τον άνθρωπο από τόν θάνατο, μία λύτρωση που προϋπόθετε τόν δικό Του θάνατο, κι όχι τών άλλων όπως συμβαίνει στην περίπτωση της έκτρωσης. Η μίμηση αυτού του ήθους από τούς πιστούς χριστιανούς προϋποθέτει τη μετοχή στον Σταυρό του Χριστού, δηλαδή τη σύνδεση της σύλληψης, της γέννησης του έμβρύου, αλλά και της μετέπειτα ζωής του με την τήρηση τών εντολών του Θεού. Είναι, λοιπόν, φανερό ότι η αντίθεση της Έκκλησίας στις εκτρώσεις συνδέεται με τα θεμέλια της πίστης της, μία πίστη που δεν αναγνωρίζει την πρωτοκαθεδρία της βιολογίας και του σώματος στη διαμόρφωση της πορείας του κόσμου, μία πίστη που καθιστά κάθε απρόσμενο γεγονός ή θλιβερό συμβάν, ένα γεγονός και ένα συμβάν με εύλογημένες δυνατότητες, μία πίστη που δεν επενδύει στον φόβο αλλά στην αγάπη και την ελευθερία. Η απουσία μίας τέτοιας πίστης θα οδηγήσει σε πεποιθήσεις και πρακτικές που πάντα θα τρέφονται από βία και αϊμα, είτε αφορούν τις εκτρώσεις, είτε άλλες μορφές της προσπάθειας του ανθρώπου για κυριαρχία πάνω στον συνάνθρωπο.

Συμπερασματικά, σε αντίθεση με ό,τι γενικά πιστεύεται, οι εκτρώσεις δεν αποτελούν μία προοδευτική επιλογή και σίγουρα δεν αποτελούν μία άκρη, από τις πολλές, κατακτήσεις του σύγχρονου ανθρώπου. Η επιλογή του θανάτου, αντί της ζωής, είναι τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος και αντιστοιχεί σε ένα κόσμο που αρνείται τις προκλήσεις, σε ένα κόσμο που δεν θέλει να αλλάξει, σε ένα κόσμο που τό συμβάν της σύλληψης του εμβρύου προκαλεί φόβο κι όχι έλπιδα. Αντίθετα, η Έκκλησία μας τιμάει τη σύλληψη του Τιμίου Προδρόμου, της Παναγίας, του Χριστού με τό βλέμμα στις εξελίξεις που θα οδηγήσουν στη νίκη του θανάτου και στη μετοχή τών ανθρώπων στη Βασιλεία του Θεού. Με ανάλογο τρόπο αντιμετωπίζει η Έκκλησία και τη σύλληψη κάθε εμβρύου, μία σύλληψη που σημαίνει την άπαρχή μίας ιστορίας που θα οδηγήσει ένα νέο άνθρωπο να γίνει πολίτης της Ουράνιας πόλης ήδη από τώρα στον κόσμο αυτό, «ήμῶν γάρ τό πολίτευμα ν ούρανοῖς ὑπάρχει». (Φιλιπ. 3:20).

(Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό “Παράκληση. Περιοδική Έκδοση Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ”, τεῦχος 92).